

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid. Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de două ori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Cuvântarea

Inalt Preasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit IOAN METIANU, rostită a 2-a zi de Rusalii din anul currenț 1914, în biserică catedrală din Sibiu, din prilejul întrunirii congresului Uniunii Femeilor Române din Ungaria.*)

In numele Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh. Amin.

Fiți desăvârșit precum este și Tatăl vostru cel din Ceriu. (Mateiu, 5. 48).

Dacă ne-am întrunit și astăzi, în număr așa mare și frumos, aici în casa lui Dumnezeu, iubișilor mei fii sufletești, am făcut aceasta, pentruca, prelungă serbarea pogoririi Duhului sfânt, preste sfintii Apostoli ai Domnului, ca să-i învețe și să-i lumineze, cum să creștinească, să învețe și să lumineze și ei popoarele, noi mai serbăm și înființarea unui nou așezământ de cultură religioasă-morală, serbăm înființarea primului congres al Uniunii Femeilor Române din Ungaria, întrunit de astă dată aici, ca să consulte și să combine cărările și mijloacele la răspândirea luminii și a culturii religioase-morale, în măsură tot mai mare, în toate păturile poporului nostru, pentruca cu ajutorul acelei lumini și culturi să se apropie tot mai mult de desăvârșirea, sau perfecțiunea indicată de Domnul nostru Isus Cristos, prin sfintele sale cuvinte, «*Fiți desăvârșit precum este și Tatăl vostru cel din Ceriu*», și apoi cu ajutorul desăvârșirii să se poată împărtăși și poporul nostru, în măsură mai mare, de bunurile pământești și de darurile cerești hărăzite oamenilor de bunul Dumnezeu.

Dacă vom consideră, iubișilor, că prea bunul Dumnezeu a făcut lumea aceasta mare și frumoasă numai pentru oameni, iar pe oameni de cele mai alese ființe ale sale, ca să o stăpânească, precum însuși zise la facere: *Creșteți și vă înmulțiți și stăpâniți pământul*; dacă vom consideră, că însuși Domnul nostru Isus Cristos, venit din Ceriu pre pământ, pentru mantuirea noastră de osânda păcatului, nu s'a îndestulat numai cu îndeplinirea opului celui mare al măntuirii noastre, ci s'a mai făcut și învățător și luminător al popoarelor; și în fine, dacă vom mai consideră, că după înălțarea la Ceriu a încredințat sfintilor săi Apostoli acea sfântă misiune, poruncindu-le, ca *mergând să învețe toate popoarele*, iar pentruca Apostolii să-și poată împlini cu bun succese acea misiune sfântă, le-a mai trimis din Ceriu într'ajutor și prea sfântul Duh: zic, dacă vom consideră și numai acestea, atunci ne vom convinge, iubișilor, că și însuși Dumnezeu a legat și a condiționat stăpâniarea și folosirea bunurilor pământești și a darurilor cerești dela tot mai multă

lumină și cultură religioasă-morală a oamenilor.

Aceasta ni-o mai spune și înțelegul Solomon prin prețioasele sale cuvinte, zicând: «*Fericit e omul carele a aflat înțelepciunea și a cunoscut știința, că mai bune sunt acestea decât vîstierile aurului și ale argintului, și mai scumpe decât pietrile cele de mult preț, lungimea zilelor vieții sunt în dreapta lor, iar în stânga bogăție și mărire.*» (Psl. 33. 13).

Aceasta ni-o mai arată și experiența noastră de toate zilele. Căci de vom cercetă chiar și numai în jurul nostru, cari dintre oameni sunt mai mulți de Dumnezeu, mai văzuți, mai stimați și mai bine situați și materialicește, cari oameni sunt în stare a sprinții bisericile, școalele, spitalele, azilele de orfani și săraci, și a face și alte fapte bune, prin cari pot ajunge și fericirea cea veșnică, și vom află, de regulă, pre cei mai luminați și mai culți.

De vom cercetă iarăși și din contră, cari oameni sunt mai puțin văzuți, mai desconsiderați, mai năcăjiți, mai lipsiți, neputând ajuta biserici, școale, spitale, azile, și neputând face nici alte fapte bune și pentru vesnică lor fericire, vom află, de regulă, pre cei fără învățătură și cultură, pre cei mai puțin luminați.

Iată pentruce toate popoarele mai înaintate se întrec întru a se lumenă și cultivă tot mai mult, nu numai prin bisericile lor pompoase și prin școalele lor înfloritoare, dar și prin felurite însoțiri și reunii de bărbați și de femei, cu scopuri religioase, culturale, filantropice și economice.

Iată pentruce vedem, nu numai în toate orașele, dar și în toate satele compatrioților noștri de altă limbă și religiune, reunii de bărbați, sub conducerea preoților lor, reunii de femei, sub conducerea preoțelor, sau a altor femei distinse, reunii de femei, sub conducerea învățătorilor, reunii de fete, sub conducerea învățătoarelor.

Noi, Români, din cauza vitregității timpurilor, rămânând mai înapoia celorlalți compatrioții, numai acum mai de curând am ajuns și înființă, ici-colea, căte o asemenea reunire modestă de femei, pentru a conlucră și a cesteia la înaintarea noastră.

Dorind acele reunii ale noastre a lucră, nu numai fiecare în cercul său restrâns, dar și toate împreună, în anul trecut s-au întrunit într'un congres numit: *congresul Uniunii Femeilor Române din Ungaria*, în scopul de a desvoltă și cultivă simțul religios, pentru a se putea conservă cu sfintenie legea, limba și datinile strămoșești, apoi de a îngrijii de buna creștere a fetișelor poporului nostru, în Duh bisericesc, național și patriotic, răspândind astfel lumina și cultura religioasă-morală, în toate straturile poporului nostru.

Pentru a cunoaște cât mai bine binecuvântatele roade ale luminii și culturii, voi pune în față lor tristele urmări ale lipsei de cultură, arătându-vă, iubișilor, că din asemenea lipsă de cultură noi Români din aceste părți nu

avem latifundii, pământuri extinse, nu avem moșii nemeșești sau boerești, nu avem orașe înfloritoare, nu avem biserici pompoase și școli înfloritoare, nu avem comerț și industrie, precum le au toate acestea ceilalți compatrioții ai noștri. Avem însă și noi o moșie modestă, durere, cam slab cultivată, care totuși susține vre-o 3000 biserici și tot atâtea școale, ne susține pre noi, Arhiepiscii români, susține vre-o 3000 de preoți și tot atâtia învățători, apoi un număr însemnat de intelectuali, comercianți și industriași, — iar acea moșie este iubilul nostru popor, înapoiat din cauza vitregității timpurilor.

Dacă ar fi și aceasta moșie a noastră, așa cum ar fi și poporul nostru, așa de lumenat și cultivat cum sunt compatrioții noștri, desigur am avea și noi pământuri mai estinse, am avea și noi orașe înfloritoare, am avea și noi biserici mai pompoase și școli mai înfloritoare, am avea și noi comerț și industrie mai mare, și prin acestea o viață mai tinență și o poziție mai onorifică între ceilalți compatrioții ai noștri, aici pe pământ, și ne-am învățni și de fericirea cerească, în viața cea veșnică.

Deci pentru a ajunge și noi la acea stare și poziție favorabilă la care au ajuns și ceilalți compatrioții ai noștri, avem și noi, și mai ales poporul nostru, neapărat lipsă de tot mai multă lumină și cultură. Dupăcă însă experiența nă arătat, că noi, cei chemați, pe lângă toate silințele noastre, fără de alte ajutoare nu putem înzestră poporul cu cultura, așa de înțeit pretinsă de spiritul timpului: nu ne rămâne decât să urmăm și noi exemplul compatrioților noștri, să recurgem și noi la valorosul ajutor al femeilor noastre, și mai ales al celor mai culte, precum recurg și compatrioții noștri la ajutorul femeilor lor, și atunci ne vom apropiă mai sigur și mai curând de scopul cel-urmarim.

Înfiind aceasta la noi Români un lucru nou și încă nepracticat, și așa presimțind eu, că vor fi și unii cari s'ar îndoî în puterea de lucru a femeilor la asemenea întreprinderi, pentru a delătură îndoiala acelora, în cele următoare voi aminti câteva exemple despre frumoasele rezultate, produse în timpul mai nou de înțelepciunea, însoflătirea și energia femeilor române, pe terenul religios, cultural, filantropic și economic.

Abia de vreo trei ani s'a înființat și în România societatea ortodoxă națională a femeilor române, pentru scopuri religioase, culturale și filantropice, societate, care, în scurtul timp numai de vre-o 3 ani a produs astfel de rezultate uimitoare și mărețe, pe cari, cei chemați, fără ajutorul femeilor, poate nici în 30 de ani nu le-ar fi putut produce. Rezultate, cari vor forma o epocă strălucită în istoria culturii neamului nostru și vor eterniza memoria binecuvântată a doamnelor din societate.

Stiu, că mulți dintre voi, iubișilor, vor cugetă, că altele sunt referințele

și împrejurările în România, și altele aici, la noi. De aceea voi aminti câteva exemple și de aici, dela noi, și așa: noi, Arhiepiscii români de aici, de mai multe ori ne-am ridicat cuvântul întru combaterea și condamnarea luxului, dar durere, fără rezultat, căci acel rău tot mai mult s'a lăsat, nu numai la femeile din societatea mai înaltă, cari mai au puțină de a-l suportă, dar el s'a extins și la țărancele dela sate, ba și la servitoare, cari neavând putință de a-l suportă, trage după sine, la unii neînțelegeri în familii, iar la alții ruină materială și demoralizare. Dacă însă ar voi femeile a combate luxul, și dacă spre exemplu, cutare reunii, chiar și dintr-un sat, în adunarea sa ar luă hotărârea, ca toate membrele acelei reuniuni să poarte îmbrăcămintă mai simplă și mai modestă, atunci luxul ar dispărea din acel sat, căci și celealte, cari n'ar fi membre, s'ar jenă să se îmbrace mai scump decât membrele, și iată cum femeile ar putea face ceeace n'am putut face noi, Arhiepii.

Un al doilea exemplu despre vrednicia și influența femeilor este, că lansându-se în România ideea înființării unei biserici române în Ierusalim prin oferte benevoli, și fiind și eu invitat a întreprinde o colectă pentru acea biserică, n'am avut curajul a o întreprinde, temându-mă, că publicul nostru de aici, și altcum molestat cu diferite sarcini și colecte pentru trebuințele sale, va obiecționa, că dacă cei din România voesc, dânsii ușor pot face, nu o biserică, ci și mai multe, și fără de ajutorul nostru. O domnisoară din societatea mai înaltă de aici însă, mai curajoasă decât mine, a întreprins însă acea colectă, și în timp de vreo patru săptămâni a adunat până la o mie de coroane. Iată că o femeie a făcut, ceeace eu n'am putut face.

Un al treilea exemplu este, că deși noi, Arhiepii, mai de multeori am recomandat intelectualilor și fruntașilor noștri a cercetă mai regulat sfânta biserică și a se împărtăși cu darurile ei, totuș puțini ne-au ascultat. Dacă însă ar face-o aceasta femeile, și dacă o vor cere aceasta soțile dela soții lor, atunci desigur vor fi ascultate, mai ales dacă le vor spune, că prin mai regulată cercetare a bisericii premerg cu bun exemplu și fiilor lor, cari crescându-se în duh bisericesc, vor deveni bărbați vrednici, folositori bisericii, neamului și patriei, vor păstra cu pietate numele cel bun al familiei, și nu vor risipi cu ușurință moștenirea părintească, cum fac aceasta fiile cei rău crescuți. Iată, iubișilor, că și în asemenea cazuri influența femeilor este mai mare chiar și decât a Arhieilor.

Va fi bine și în aceasta privință să luăm exemplu dela ceilalți compatrioții, cari începând dela cea mai înaltă aristocrație, până și la Ovrei, pun cel mai mare pond și pe cercetarea bisericii, și pe creșterea religioasă a fiilor lor, care apoi își ajută la înaintare pe toate terenele, cum și la susținerea nimbului familiei

* La dorința exprimată din mai multe părți, publicam vorbirea pe care a rostit-o Excelența Sa, Arhiepiscop și Mitropolitul nostru Ioan în catedrală, cu ocazia întrunirii congresului «Uniunii Femeilor Române», vorbire, care a fost scoasă și în broșură și trimisă tuturor preoților noștri din arhieiceză, pentru a se conforma sfatul lor și în demnurilor cuprinse în ea.

și la păstrarea moștenirii părintești, până în cele mai depărtate generații.

Iată, iubișilor, ce lucruri mari, bune și folositoare poate produce influența, zelul și însuflețirea femeilor; iată pentruce și ceilalți compatrioți, și cu deosebire cei de religiunea romano-catolică, recurg cu deadinsul și la ajutorul femeilor cu vocație religioasă-culturală, și mai ales al călugărițelor, la răspândirea luminii și a culturii religioase în popor; iată pentruce aș recomandă eu și alor noștri celor chemeți, să recurgă și ei la valorosul sprijin al femeilor noastre în toate întreprinderile lor religioase, culturale, filantropice și economice.

Având în vedere, că și doamnele membre ale congresului Uniunii Femeilor Române din Ungaria, întrunite acum aici, din iubire de Dumnezeu și deaproapele său angajat la măreață misiune apostolească de a răspândi lumina și cultura religioasă-morală în toate stratele poporului nostru, le mulțumesc și eu cordial pentru acel frumos angajament, încredințându-le, că bunul Dumnezeu, carele răsplătește și un pahar de apă dat cuiva în numele său, va răsplăti și ostenelele dânselor cu darurile sale cele bogate, și că aceasta măreață întreprindere a D-lor va forma o pagină strălucită în istoria culturii neamului nostru, iar poporul și posteritatea le va păstra veșnică recunoștință.

Fiindcă însă, ca la toate lucrările mari, aşa și la acestea, pe lângă silințele oamenilor să mai cere și darul și ajutorul cel puternic al lui Dumnezeu, și fiindcă văd și pe doamnele membre ale congresului întrunite acum aici, în sfânta biserică, ca să imploare acel dar și ajutor dumnezeesc, mă asociez și eu la cererea dânselor, rugând ferbinte și însuși pe bunul Dumnezeu, ca prin mijlocirea preașfântului său Duh, trimis odinioară și sfintilor săi Apostoli, să le trimită și dânselor darul și ajutorul său cel puternic, făcând din acest congres izvor nesecat al culturii, al desvoltării și întăririi simțului religios, izvor nesecat al unei ere noi de progres, de bine și fericire, izvor nesecat al iubirii de Dumnezeu, de deaproapele și de patria mamă; și precum binecuvântă eu pe doamnele membre și lucrările dânselor cu mâna mea debilă, să le binecuvînte și El cu sfânta sa dreaptă cea atotputernică, cu darurile sale cele bogate, și cu mulți ani fericiti, aici pe pământ, și cu fericirea cea veșnică în ceriu. Amin.

Sibiu, la sărbătorile Rusaliilor din anul 1914.

Ioan Mețianu,
arhiepiscop și mitropolit.

FOIȘOARĂ.

Din vremile păgâne.

Povestire religioasă, de Fr. Schmiedt, prelucrată de A. Nan. —

(Urmare).

IV.

Se met sedea împăratul în tronul său de marmură și cu emfază își purta privirea peste valurile multimei adunate în for, ce părea o mare bieuită de vânt. Spre margini furnica tumultuoasă plevea societăți romane, dar în jurul împăratului era o linie de mormânt. Nici zbârnătil muștei nu se simteau.

— „Să curgă valuri de sânge pe străzile Romei! — strigă împăratul cuprins de o furie nebună. Prăpădească-se lumea, dar voia împăratului roman poruncă fie! Lasă să fiu tiran, lumea întreagă să fie foioare numele meu, căci de aceea mi-e sclavă moartea.”

Ceata sfinților aproba cu gesturi adânci, iar favoriții săi adăugeau cu rară violență:

— „Să piară... Să piară toți! Căci numai pe calea aceasta vom putea scăpa de mânia zeilor, pe cari numai ei, numai nemericile de creștini ni-au altras-o asupra capetelor noastre!”

Iar poporul, privirea căruia cersea smertă mila împăratului, erumpea în urale renitice:

Monarhul la Ischl. Maiestatea Sa, Împăratul și Regele nostru, Francisc Iosif I. a plecat astăzi la orele 8 dimineață cu tren special de curse de nou la Ischl, unde rămâne până la toamnă.

Inmormântarea. Amănunte despre felul cum s'a făcut înmormântarea Moștenitorului de tron, Arhiducele Francisc Ferdinand, și a soției sale, Principesa Sofia de Hohenberg, vom da în numărul viitor.

Situația în Albania e din cale afară critică. Dacă nu vine ajutor grabnic dela puterile mari europene, țara va fi pusă în completă stare de anarhie.

Dieta ungărești se întrunește astăzi în ședință. Va stabili ordinea de zi pentru ședința de mâine, în care să va începe discuția asupra unor proiecte mărunte de lege, urmând apoi la rând proiectele de lege referitoare la reforma administrativă.

Doliul comitatului Sibiu.

Astăzi, Luni, la orele 12 din zi, s'a ținut adunarea generală extraordinară a comitetului municipal al comitatului Sibiu, convocată în scopul exprimării condolenței comitatului nostru față de moarte Moștenitorului de tron Francisc Ferdinand și a soției sale, Principesa Sofia de Hohenberg. A fost bine cercetată. Români din Sibiu s-au prezentat în număr complet. Au fost mulți și din sfârșit. A prezidat dl comite suprem Walbaum. S'a propus înaintarea unei adrese de condolență, al cărei text a fost cunoscut în fața adunării. În numele Românilor a făcut domnul Nicolae Ivan președintul clubului municipal român, declarând următoare:

Oașă adunare municipală! Ca creștini, ne-am împlinit eri o datorină tristă în biserică. Ca reprezentanți ai poporului venim în incinta aceasta, unde poporul nostru își are reprezentanții săi, și ne împlinim o datorie de cătănești.

Atentatul criminal, căruia a căzut jertfa moștenitorul nostru de tron, Arhiducele Francisc Ferdinand, și soția sa, ducesa Sofia, a produs în casa domnitoare, în manărie și în suflletul tuturor popoarelor cea mai adâncă jale. Noi, reprezentanți ai poporului român din comitatul Sibiu, ca o parte a neamului românesc din această țară, neam, care s'a distins prin credință și alăptare către tron și patrie, sguduiți în sufletele noastre cernite de durere, înșirăm cu toată țaria convingerii noastre actul barbar și mizeșesc, cu atât mai mult, cu cât în calitatele alese ale fostului moștenitor noi vedeam o chizărie pentru o sorte mai bună a poporului nostru.

Drept măgăre ne rămâne nădejdea, că ideile de cari a fost condus neutratul moștenitor, vor trăi și mai departe. Unind durerea noastră cu durerea nemărginită a gloriosului nostru domitor, Împăratul și Regele Francisc Iosif I, depunem la treptele

— „Ave Caesar! Ave divus împărat!”

Îți lusu auzul strigătele. De odată o mișcare gălbincă se înșiră în multime și întreagă marea aceea de oameni își înăprește ca la un semn privirea într-o parte.

— „Ce-i? Ce poate fi?” se întrebau oamenii, robiți de curiositate.

— „Sosește femeea lui Iustinian, cu copiii!“ s'auză o voce puternică. Era solul împăratului!..

— „Bine!... Să vină!... Priviți-o!.. Cat e de frumoasă! Ce figură imponantă! E pagubă să se scalde în sânge o floare ca aceasta”, — șoptea într-o sine sfântă împăratului. — „Îți stoarce admirăția, îți captivează înima la o singură privire. E pagubă de ea... E pagubă...“

Dar era și frumoasă. Trăsăturile, deși nu-i erau așa de pronunțate ca a Callistei, totuși erau în stare să te pună în uimire. Uite!... Ce raritate!... Cugetă că ai un șoger în față ta, un șoger cu părul auriu, resfrat pe umeri, cu ochii negri ca mura căpăținii, în care se răsfață nu focul tipului oriental, ci o blândă tainică, o duioșie fără păreche. Față și este esunată de o bunătate mare și tine pe brațul stâng un copilaș drăguț și roșu, ca un trandafir. Umbrelul îi este modest, iar capul aplăcut spre piept.

Poporul robit de farmecul acestui tip de femei, privea cu grosă la ceata micilor naufragiați ai sorții, le făcea cale, ca

tronului expresiunea sentimentelor noastre de credință, în convingerea, că prin aceasta facem lovitura mai ușoară și contribuim la întărirea temelilor tronului. Ne asociem deci și primim adresa de condolență omagială.

Adunarea votează cu unanimitate adresa.

Adresa orașului Sibiu.

Joi d. a. la orele patru a ținut reprezentanța orașului Sibiu ședință extraordinară, sub președinția dlui primar Dörr. S'a cunoscut și votat o adresă de condolență către Maiestatea Sa, Împăratul și Regele nostru Francisc Iosif I, din prilejul tragiciei morții a Moștenitorului de tron, Francisc Ferdinand, și a soției sale.

In raportul pe care-l dă despre ședința aceasta foaia locală „S. D. T.” se spune, că la ședință nu participă nici un reprezentant român! Si acest fapt dă ansa și foaiei maghiare din loc, să tragă la răspundere pe membri români pentru această demonstrativă absentare dela ședință.

Cetitorul neorientat își va închipui, că cine știe că de mulți membri români fac parte din reprezentanța orașului Sibiu, pe când de fapt nu face parte din reprezentanță, ca membru *ales*, deci ca adevărat reprezentant al orașului, decât un singur Român, domnul Demetru Comșa, profesor pensionat, care însă de două luni lipsește din Sibiu. Domnii Sași au șăflat adesea de bine, că pentru săptămâni de susținute românești din acest oraș este desigur un singur reprezentant *ales* la oraș! Acest singur reprezentant român ales, dacă era acasă, sigur că se prezenta la ședință.

Ceialalți membri români ai reprezentanței orașului Sibiu apoi, pe cari îi putem număra pe degete, nu sunt aleși, ci sunt viziliști; nu reprezintă deci pe altii, ci persoanele lor proprii; și după cum astăzi, a fost lucru numai întâmplător, că au lipsit toți de astădată din sala de ședință, și nici de cum vre-o întâlegere, vre o demonstrație. E de altfel vina altora, că Români nu bucură iau parte la ședințele reprezentanței orașenești, ci se cam feresc de sala de consultare, din care de atâtea ori au ieșit bruscă și cu totul desconsiderându-i cu privire la cele mai legitime cereri și dorințe ale lor.

Comemorarea lui Eminescu în Sibiu.

La 1 Iulie v. a. Marti, la orele 7 seara, se va ține în sala festivă a Asociației noastre de serbare comemorativă, cu următorul

PROGRAM:

1. Cuvânt de deschidere.
2. Rugăciune, cor. mixt, comp. de L. Tempea.
3. Personalitatea lui Eminescu, de Oct. C. Tăslăuanu.
4. Somnoroase păsărele, cor. bărbătesc comp. de T. cav. de Flondor.
5. Satira a 3-a de Eminescu, declamată de Iuliu Enescu.
6. Dorință, cor. mixt. comp. **
7. Eminescu și Ardealul, de Eugen Gog.
8. Marș, cor. mixt, comp. de L. Tempea.

Corurile vor fi conduse de dl Ionel Crișan. Taxa de intrare la această serbare e

benevoală. Sumele incassate din contribuții se vor intrebuința pentru ridicarea unui bust al lui Eminescu proiectat de Asociație. După serbare publicul se va întruni la o cină comună în restaurantul hotelului Boulevard.

Expoziție de cusături și țesături țărănești.

APEL

către toți domnii păoși, învățători și alții cărturari de pe teritoriul despărțământului Turda" al Asociației.

Comitetul despărțământului Turda înnand seamă de multele neajunsuri economice, care au dat în timpul din urmă peste satele noastre, a șăflat de consult, ca adunarea generală a despărțământului să o țină în anul acesta în Turda, în ziua de 28 August st. n.

Pentruca însă adunarea aceasta să însemne un pas înainte față de cele tinute în acest oraș în trecut, și să servească și de îndreptar pentru viitoarele adunări, ce vor avea să se țină iarăși pe sate, comitetul a hotărât, în conțegere și cu sprijinul „Reuniunii femeilor române din Turda”, să aranjeze cu prilejul acesta o expoziție de cusături și țesături țărănești, cu scopul ca să se înțearască dragostea poporului din despărțământ față de frumoasele motive ale artei decorative țărănești, în unele sate — durere — azi parăsite și schimonosite.

Expoziția va consta din următoarele secțiuni:

1. Secțiunea țărănească, în care vor fi expuse lucrările țărancelor noastre (covoare, ștergare, fețe de masă și de perină, costume etc.)

2. Secțiunea doamnelor și a domnișoarelor de pe teritoriul despărțământului, în care se vor expune lucrările acestora, cu scopul ca să învedereze țărancelor dragostea păturii culte față de arta decorativă românească și înnoabilitatea acesteia în urma gustului mai rafinat al doamnelor și domnișoarelor noastre.

3. Secțiunea atelierului de țesătorie din Orăștie, care va expune o parte a obiectelor de artă lăcuțe în acest atelier (haine pretoști, decorații pentru biserici, covoare, ștergare, bluze etc.)

Fiecarui expozant îi stă în voie, ca să ofere și spre vânzare obiectul expus, fixând prețul.

Vă rugăm, ca în interesul bunei reușite a acestei prime expoziții aici în orașul Turda, să faceți imediat propagandă întinsă, ca să se trimită, cel mult până în 22 August st. n., toate obiectele pentru expoziție.

Mai ales să avizați țărancile, ca să expună negreșit covoare și alte țesături vechi, cu indicarea anului când au fost țăsute.

Cele mai frumoase obiecte vor fi premiate.

Doamne și domnișoarele vor fi recercate și din partea Reuniunii femeilor române din Turda. Si până atunci însă vă rugăm să înținăți și D-voastră asupra lor, ca să se pună de acasă pe lucru, la cazu, că nu ar avea deja lucruri vredni de expus.

Expoziția va rămâne deschisă încă 8 zile după deschidere. Vă rugăm, ca mai ales din satele învecinate, unde gustul te-

familii creștine, căreia, că de ce, de ce nu, nici ei nu știu, cu toate că erau de principii contrare, de-o cam dată numai bine și șteau dori.

Par că descifrau de acolo ceva bun, ceva favorabil pentru bieții orfani. Căci se vedea că prezența lor a captivat pe Diocieșian.

Dar nu s'a întâmplat așa... Copilași văzând atâtă pompă, atâtă splendoare, priveau în toate părțile mirați și cel mai mic, care era abia de patru ani, zări lângă picioarele unui altar de piatră cadavrul plin de sânge al tatălui său și prinse a striga, sprijinat de priveliștea îngrozitoare ce își desfășura înaintea ochilor și se alipi cu putere de mamă sa îngăndurată.

La sberătul ascuțit privi mirață Sabellia spre copil și spre altarul împerechit cu sânge unde și pironi copilașul privirea. Înima li treșări din loc, lovită de un fior puternic, căci a zărit lângă altar cadavrul lui Iustinian, cadavrul soțului ei bland, culcat în marea de sânge. Lăsa pe împăratul, uită totul, alergă la el, așeză la loc capul despicate în două, îl ștersc frumos cu năframa sa albă ca neaua și îl desmerdă cu lacrimi ferbinți. Il sărută cu foc... pe el... pe tatăl, pe soțul... Copilași îl incunjură în planșete sfâșietoare și se aplecă grăbit spre el, rostind fie-care cuvinte de:

— „Taticule!... Vai, Taticule!“

(Va urma).

meilor s'a corcit și s'a instreinat să veniți cu toate femeile în grupuri spre a vizita expoziția. Aici apoi va fi un comitet de dame, care le vor da toate lămuririle de lipsă și le vor ţine și căte o scurtă prelegere din domeniul industriei tărănești.

Tot în 28 August seara se va aranja și o petrecere de vară, la care am dori ca damele să se prezinte după puțină în costume naționale.

Pentru obiectele ce vor fi expuse comitetul ia răspunderea.

Din ședința comitetului ținută în 3 Iulie 1914.

Dr. Valer Moldovan, director. Dr. Ioan Sărbu secretar.

NOUTĂȚI.

Din cauza sfintei sărbători, Năst. S. Ioan Bot, numărul cel mai deaproape al ziarului nostru va apărea Vineri la ora obiceiului.

Parastas. Eri, Duminecă, după sfânta liturghie, s'a oficiat parastas solemn în catedrala din Sibiu, pentru odihna sufletului Arhiducelui Francisc Ferdinand și a soției sale Sofia. A pontificat Escoala Sa, Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit *Ioan Mețianu*, asistat de P. C. Sa, Protosincelul *Dr. Eusebiu R. Roșca*, de domnii: Ioan Droc, Matei Voileanu, Lazar Triteanu, Dr. Ioan Stroia, Dr. Vasile Bologa și de diaconii Demetru Campeanu și Dr. Oct. Costea. A cântat corul seminarial, condus de dl profesor T. Popovici. La fine Escoala Sa a rostit în fața numărului public asistent o cuvântare, în care a înfierat mișelesca crima săvârșită de oameni uități de Dumnezeu, a scos la iveală însușirile frumoase ale decedatului Moștenitor de tron și ale soției sale, și a implorat de sus alinare de dureri pe seama Maiestății Sale, Monarhului, și pe seama popoarelor îndurerate ale monarhiei.

Examenele de calificare învățătoarească la seminarul nostru arhiecezan s'a ținut din 12 până în 20 Iunie v. a. c. sub președintul comisarului consistorial *Dr. George Proca*, azând ca reprezentant al guvernului D-nul *Dr. Petru Ionescu*, consilier de secție în ministerul de culte și instrucție publică din Budapesta. S'a supus la examen 38 de candidați, dintre cari 33 au prestat examenul cu succes, 4 candidați au fost avizați la examen de coregrafie din către un obiect în luna Decembrie, iar un candidat a fost avizat la repetarea examenului întreg peste un an. Dintre cei ce au prestat acest examen 10 candidați sunt absolvenți de teologie. Candidații cari au obținut diplome de învățători sunt următorii: a) absolvenți de pedagogie: Victor Bărsan, Ilie Brad, Cornel Bran, Virgil Bran, Ioan Brancovean, Alexandru Campean, Lonté Comsa, Pompiliu Făntășan, Vasile German, George Grcz, Petru Ilieug, Aurel Jantea, Ioan Lăpădat, Ioan Macarie, George, Măsariu, Nicolae Muntean, Nicolae Nistor, Romul Perian, Ilie Piso, Pavel Savu, Ilie Terchilă, Vesi e Voicu, Ioan Vulcuț Ioanichie Zich; b) absolvenți de teologie: Aurel Băcilă, Ioan Bărbat, Alexandru Brotean, Nicolae Dragomir, Vasile Floca, Mateiu Moruș, George Rimbaș, Aurel Stefan, și Silviu Teodosiu. Dșoara Zoe Feier din Brad și-a nostrificat diploma.

Averea particulară a răposatului arhitect Francisc Ferdinand constă din trei moșii mari și două mai mici. Cele mari sunt: Conopist, Chlumetz și Blenbach, cele mici: Artstetten și Lölling. Valoarea moșilor dela Conopist și Chlumetz face cam 20 milioane de coroane și vor fi moștenite de fiul cel mai mare, de prințul Max. Afară de moșii, răposatul moștenitor a lăsat și o avere însemnată în numerar.

Nou despărțământ. Mai mulți fruntași români din Budapesta au cerut comitetului central al "Asociației" să înființeze în capitala țării un despărțământ al acestei instituții culturale.

In amintirea aviatorului. Comitetul pentru monumentul dela Brănești, ce se va ridica în memoria lui Aurel Vlaicu, lucrează cu stăruință, ca să termine că mai curând sarcina ce și-a luat. Din comitet fac parte d-nii: Dr. Istrate, Traian Metianu, M. Pandrea și alți fruntași din Campania.

Camera avocaților din Sibiu s'a întrunit din incidentul trist al locetării din viață a moștenitorului de tron, arhiducele Francisc Ferdinand și a soției sale ducesa Sofia de Hohenberg, în ziua de 3 Iulie a. c. într-o ședință convocată anume spre acest scop. După ascultarea cuvintelor adânc și multe ce le-a rostit președintul, cei prezenti au dat expresiune durerii lor pentru pierderea ce a indurat-o casa domitoare și întreaga teară, ceea ce s'a trecut și în procesul verbal al ședinței.

Condonențele copiilor. Mărturia de simpatie către cei loviți de nenorocire s'a exprimat într-un mod foarte patrunzător din partea copiilor. Ziarul *Narodny Listy* din Praga scrie anume, că tinerimea școlară dela Tuzla, în număr de cinci mii de băieți și fete, au trimis o scrisoare orfanilor moștenitorului de tron Francisc Ferdinand, arătându-și în cuvinte duioase jalea adâncă pentru marea perdere indurată.

Preparandie de fete. La nou înființata preparandie română gr.-cat. de fete, ce se va deschide la Lugoj în Septembrie a. c., s'a făcut numirile personalului didactic. Institutul este impreunat cu *internat*, unde se primește elevi române de ambele confesiuni.

După revoluție. Daunele, care le-au suferit sărbii din Seraievo prin demolarea caselor și magazinelor, se evaluatează la opt milioane de coroane. O mare parte a locuitorilor sărbi a părăsit în fugă orașul. Zărele sărbi n'au putut să apară. La camera de industrie și de comerț se prezintă numeroși sărbi și cer despăgubire. — Din același oraș se anunță, că pe locul unde s'a făcut atentatul, are să se ridice un monument.

Jubileu. Preoții și învățătorii din protopiatul Vârșățului au hotărât să serbeze jubileul de 25 ani de preoție a protopopului Traian Oprea. Joi în 17/30 Iulie a. c. toti preoții și învățătorii din tract se intrunesc la Vârșăț. La 10 ore și jumătate se va întrona rugăciunea de mulțamită în biserică ortodoxă română din oraș; după rugăciune părintele protopresbiter T. Oprea va fi să lutat astăzi din partea preoțimii, că și din partea învățătorimii. La 1 ora d. p. urmează banchet în hotelul "Baross".

Concurs. Pentru ocuparea postului vacanță de notar oțitor în comună Amnaș, în cercul Mercurii, comitatul Sibiu, s'a publicat concurs. Cererile provăzute cu documentele necesare (conform art. de lege I. din 1883 §. 6, și art. de lege XX din 1910, §. 3) au să se înainteze până în 14 Iulie n. 1914 către prim-pretoarele cercului, Dr. Brückner, în Mercurea. De la candidați se pretinde neapărat să cunoască limba germană cu graiul și în scris, iar limba românească cel puțin cu graiul. Zău alegorii se va fixa mai târziu.

Scoală comercială în Hațeg. În Septembrie 1914 se va deschide la Hațeg o școală superioară de comerț. În primul an are să funcționeze clasa întâi; clasa a două și a treia se va deschide, pe rând, în anii următori.

Advocați ca apărători militari. Procedura penală militară cuprinde căteva reforme însemnate, care intră în vigoare cu 1 Iulie c. Pertractările principale, care la tribunalul militar erau mai nante secrete, cu zile aceasta sunt deschise pentru public. Una din cele mai interesante înnoiri ale procedurii numite este rolul advocaților civili la pertractările tribunalului militar. Conform legii, sarcina de apărător poate fi încredințată advocaților, dar numai acelora cari sunt numiți *apărători militari*. Soldatul acuzat se poate adresa numai la astfel de apărători. Se crede, că în calitatea aceasta vor fi numiți exclusiv advocații, cari sunt totodată și ofițeri în rezervă.

Din tainele unei convenții. Ziarul destăinuiește convenția secretă ce afirma că s-ar fi încheiat între monarhia noastră și România la anul 1880 în Ischl și acum are să se desfacă. "Aradi Közlöny", care pretinde a reproduce fidel textul acelei convenții, are în p. 7 al convenției un pașej omis din comunicatele ziarelor românești, anume: "România promite că își va deschide porțile producțiunilor industriale și comerciale maghiaro-austriace și va menaja catolicismul și germanismul". Așa a fost dată biserica ortodoxă pradă propagandei catolice și noi înfierăți cu fierul roșu când re-am opus. De ce n'o mărturisesc pe față aceia cari în cătă catolicism e mantuirea neamului românesc, ca să ne cunoaștem? Până când va mai submina oculta catolică temelia neamului românesc, biserica străbună ortodoxă? (Biserica și Școala").

Avis. Se aduce la cunoștință, că întrunirea colegială a domnilor teologi absolvenți din anul 1904, convocată pe 26 și 27 Iunie a. c. st. v. din cauze neprevăzute se amână pentru 3/16 Iulie.

Piesă dramatică. Dl N. Iorga, cum anunță ziarul din capitală, lucrează la o dramă în 5 acte cu numele *Constantin Brâncoveanu*. Se crede că lucrarea aceasta se va putea pune în scenă pentru a se juca la 15 August, când se împlinesc 200 de ani dela moartea Domnului muntean (1688—1714) tăiat de turci împreună cu patru fi ai săi

Curs economic. La școala de agricultură r. u. din Lugos, și anume la *cursul economic pentru funcționari subalterni economici*, se primește elevi sub următoarele condiții: 1. tinăru să aibă etatea de cel puțin 22 de ani; cei ce n'au împlinit încă vîrstă aceasta se pot înscrive numai cu concesiune ministeriată, 2. atestat școlar că știe cetă și serie ungurește și cunoaște cele patru operațiuni fundamentale de aritmetică; în lipsa atestatului școlar concurență este admis să-și dovedească cunoștințele din obiectele acestea în fața directorului institutului, 3. certificat medical că este deplin sănătos; 4. atestat de moralitate, și 5. atestat oficial despre averea sa materială. Durata cursului este de doi ani și se începe în 1 Octombrie a fiecarui an. Elevii învăță cultura plantelor și a animalelor, grădinăritul, organizarea și administrarea economiilor și purtarea de societă. După terminarea cursului de doi ani elevii primesc atestate. La institut se află: 1. Locuri cu plată, când elevul plătește pe anul întreg 300 coroane pentru toată întreținerea: locuință, încălzit, luminat, spălat și mâncare; 2. Locuri gratuite, în care taxa de mai sus o plătește statul. La locurile cu plată primirea se face din partea directorului în ori ce zi înainte de 1 Octombrie. La locurile gratuite cererile se adresează către ministrul r. u. de agricultură și se înaintează direcționii institutului până în 20 August n.

Bioscopul Apollo de pe piața Hermann, va reprezenta Luni și Marti în 6 și 7 Iulie n. 1914 următorul program: Lacul Garda, după natură. Conștiință, dramă în 3 acte. În rolul principal: Ernesto Zacconi. Cea mai bună primire, umoristic. Barometru iubirii, comedie în 4 acte. Scrisă și înscenată de Frantz Hoffer.

De ale meseriașilor noștri.

Legatele Reuniunii meseriașilor sibieni au sporit cu "Legatul Silvia Dr. Barcianu n. Olteanu," creat de numita Reuniune la 29 Maiu n. 1914, cu prilejul împlinirii aniversarului lui 12-lea dela moartea mult regretată Silvia Dr. Barcianu, fosta soție a distinsului profesor seminarial Dr. D. P. Barcianu, cel care întreagă viață și-a închișat-o luminării dăscălumii și preoțimii, și printr-o această obște noastre. Scopul legatului este ajutorarea copiilor săraci din Răsinari, aplică la meseriaș. Acest legat, asemenea celorlalte, create de Reuniune, s'a atașat la "Fondul Episcopul Nicolae Popa pentru masa învățătorilor meseriași". Bazele legatului le-a pus președintul Reuniunii, dl Vic. Tordășianu cu suma de cor. 13-55, adunată cu palăria "Dzeu vde" dela oaspeții maialului școalei centrale din Sibiu, apoi din darul membrului pe viață Ilie Popovici, par. în Sibiul, Nic. Andrei, par. în Căstavu, Iosif Dumitru, par. în Beriu de căte 1 cor., a culegătorului tipograf emer. Nic. Mohan de 50 bani și a învățătorului G. Miha din Săcel de 35 bani.

Preasemnata doamnă Mioara Dr. Giuriade n. Olteanu din Craiova, sora mult regretată Silvia Barcianu, pătrunsă de cheamă mărește, ce Reuniunea îndeplinește pentru clasa noastră de mijloc, a prijințio în acțiunile ei asemenea regreților Barcianu și a soției sale, cu contribuiri adunate dela înimi generoase, acum afănd, că Reuniunea aduce nou priros memoriei vrednicilor soții Dr. Barcianu și încă pentru săracimea din Răsinari, cea lipsită de hotar și avizată la puținul cel căstigă muncind din zori și până noaptea târziu, ca zileri pe langă zidari de altă limbă din Sibiu și dorind a adăuga o idee bună la ideea sublimă de a da unor nenorociți odată pe zi o mâncare substanțială, într-o scrisoare adresată dlui Tordășianu pune în vedere, că neobesita dnă Lucia Romanescu din Craiova a înființat acolo "Ospătăria școlară", la care iau parte ca membre, cu cotizații de 24 lei anual, toate doamnele mai de seamă din Craiova. Această ospătărie hănește copii sărmani dela școlile primare pentru suma de 10 bani, pe cari copiii trebuie să plătească, cu o supă, cu o mâncare cu carne și legumă și cu o bucată mărisoară de pâne. Cei 10 bani i se cer copilului în schimbul mâncării, ca să nu se învețe la cersitorie. Cam astfel ar dori dna Giuriade să urmeze Reuniunea față de ucenici a-

tunici, când Dzeu și cei buni ai ei, i va ajuta să dea ființă mesei învățătorilor mese-riasi. De încheere d-na Giuriade promite, că va aduna cu priințul și va trimite obolul celor buni, a transpus următoarele sume ce i s'au pus la dispozitie de următori: Iorgu S. Velleanu, N. Murgășianu, adv., I. Demetriu, procuror, G. Ionescu, procuror, Aurel Mircea, prof., Elena St. Popescu, Lea Carianopol, I. Chintescu, Mănușa Chintescu, I. Ghebescu, Paulineta G. Vorvoreanu, major Chintescu, Finaretă A. Nicolaie, G. Georgescu, N. Vrabiescu, T. Măldărescu, St. Staicu, G. Vernescu, procuror, Petrică Economu, M. Constantinescu, Cesar Gr. Căsănescu, dna E. Gofineanu, I. Chintescu, Mănușa Pop, Cicerone Budișteanu, Nae Constantinescu, Gr. Calotescu, C. Ses-cioareanu, Al. Filipescu, Gr. Georgescu, cu cete 5 Lei, Costică R. Ghebescu, deputat cu 60 Lei, Națica Trușescu, Gigel Giuriade, stud. Finetă Veleanu, studentă, Pis-trău Trușescu, Ștefan Marinescu, C. I. Hagiuc cu cete 1 Leu; Dr. Argintianu, senator, 100 Lei, Eug. Bănescu, prim-proc., căp., Milcoveanu, C. Vorvoreanu I. M. Ciocătanu D. Mărescu, M. Oromolă, Iancu Pleșa, Iul. C. Vrabiescu, deputați, căp. Băicoianu, Gh. Ionescu, procuror, Loc. Dăncopol, cu cete 10 L., I. B. Georgescu, judecător, Dr. Giuriade, cu cete 15 L.; N. N. Murgășanu, Pușu Pleșa, G. C. Vorvoreanu, dep., Iancu Isvoranu, dep., N. Boboc, cu cete 20 L.; D. Apostolescu, Vic. Cepleanu, Speranța Sterie, Verra Georgescu, Anghel Ioanescu, Gh. Nicuceanu, V. Niculescu, M. Măldărescu, cu cete 2 L.; Dr. Schina, P. Roza Coanda, Olga Macădoneanu, A. I. T. Popescu, cu cete 3 L.; Maria Niculescu, Boer Stamotopol, cu cete 4 L.; M. N. Polierat, 8 L.; N. Ciocardia, N. Fortunești, adv. căte 6 L. Din suma totală o parte s'a adaus la fondul masa învățătorilor, ear Lei 500 sau cor. 472-55, la legatul Silvia Dr. Barcianu, cu cari suma legatului a ajuns la cor. 489-95. Acest lucru a fost raportat de președintul Tordășianu în ședință literară a 5-a a Reuniunii meseriașilor sibieni, când s'au adus calde mulțumite dnei Mioara Dr. Giuriade și tuturor generoșilor contribuvenți.

"Cu noi este D-zeu!"

Concurs.

Comitetul bisericii gr. or. române din Brașov-ctate acordă din Fundația N. de Șuști următoarele stipendii:

- unul de 500 cor. pentru un student universitar;
- unul de 400 cor. pentru o studentă, care își creaază prin studiu cariera vieții;
- două de căte 150 cor., pentru studenți de gimnaziu, cursul superior, ori de școale comerciale sup., cei din Brașov sunt preferați.

Ceice voesc a reflecta la aceste stipendii își vor trimite cererile epitropului Dr. I. Blaga, Brașov, până cel mult la 15/28 Iulie a. c. alăturând: 1) certificatul școlar din anul din urmă, cu cel puțin "Bine" la nota generală și purtarea morală bună, și 2) actul de paupertate.

Brașov, 29 Iunie v. 1914.

Epitropia bisericii gr.-or. rom. din Brașov Cetate.

Cărți și reviste.

Raportul al 51-lea despre gimnaziul superior fundațional din Năsăud pe anul școlar 1913/1914, publicat de Ioan Ghetie, director gimnazial. — Conține: Jubileul de 50 ani de existență a gimnaziului (1863-1913). Stiri școlare. — Au funcționat la acest institut 1 director, 14 profesori, mai mulți cateheti și un instructor de gimnastică. În 8 clase gimnaziale au fost înscrise 312 elevi, între aceștia 77 greco-orientali. La examenul de maturitate au fost admisi 50 de candidați; relegați din căte un obiect: 16 înși, 1 relegat la repetarea examenului întreg, ceilalți au fost declarati maturi.

Masa studentilor români din Brașov

Nr. 369/1914

(502) 1-3

C o n c u r s .

Pentru intregirea unui post invățătoresc la școala tractuală din Dobra — cu invățător, eventual invățătoare, — se deschide concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”, pe lângă următoarele emolumente:

1. Salarul prescris de lege, care se solvează în rate lunare anticipative, și a nume: din fondul școlar 1200 cor., iar diferența ce ar mai compete alesului, după clasă și gradăjune, se va cere ca subvenție dela stat.

2. Cvartir natural în edificiul școalei, și grădină; eventual relut de cvartir și grădină prescris de lege.

Cerurile de concurs, întregite conform legii, să se aștearnă oficiul protopresbiteral din Dobra în timpul prescris.

Este de dorit ca concurenții să se prezinteze în vre-o Dunineacă sau sărbătoare la biserică din Dobra.

Dobra, la 18 Iunie 1914.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 233/1914.

(505) 1-3

C o n c u r s .

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune în comuna bisericească gr. ort. română de clasa III, **Orăștieoara de Jos**, din protopresbiteral Orăștiei, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele impreunate cu acest post sunt, pe lângă ajutorul cel-văzut, tolosirea intregeri portiuni canonice și a tuturor venitelor stolare, prestațiuni de lucru și jumătate din tabla de pădure, după uzul local evaluate conform coalei B. pentru salarul parohului bâtrân, afară de casa parohială și grădină pe care o va folosi parohul până și în viață.

Toate acestea le va folosi capelanul pe baza protocolului statorit de comitetul parohial cu consensul parohului la 26 Martie 1914 și primit de Preaveneratul Consistor sub Nr. 4954 Bis. a. c.

Doritorii de a ocupa acest post se trimetă, până la terminul cuvenit, rugările concursuale cu documentele recerute de legile în vigoare la subscrișul oficiu și să se prezinte la biserică spre cunoaștere, cântare și eventuală servire.

Orăștie, la 18 Iunie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român.

Vasile Domșa
protopop.**C o n c u r s .**

Devenind vacant cu finea anului școlar 1913/14 un post de invățător la școala noastră confesională gr. ort. română din Vinerea, pentru intregirea lui în sensul ord. Consist. Nr. 12513/1913 Școl. se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt:

a) Salarul prescris prin art. de lege XVI din 1913 solvabil în rate lunare anticipative, anume 600 cor. din cassa bisericii, iar restul din ajutorul de stat, ce s-a cerut deja conform circularului Consist. Nr. 6934/1913 Școl.

b) Cvartir în natură; (501) 1-3

c) 20 cor. relut de grădină;

d) 10 m² lemne de foc.

Reflectanții la acest post au a-și trimite cerurile provăzute cu documentele de lipsă oficiului protopresbiteral al tract. Orăștie până la terminul susinăzat și a se prezenta în vre-o Dumineacă ori sărbătoare în comună la biserică, spre a face cunoștință cu poporul.

Vinerea, din ședința comitetului parohial la 26 Maiu v. 1914.

Iosif Ioan
președinte.**Dionisiu Giurgiu**
notar.

Vidi:

Vasile Domșa
protopop.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidicezană în Sibiu:

Masa ieftină

Gătirea mâncărilor de dulce și de post

Rețete de bucate simple și bune

de

Zotti Hodoș.

Prețul cor. 1'20 + 10 fil. porto.

Nr. 362/1914.

(504) 1-3

C o n c u r s .

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a Banpotoc, cu filia Chimindia devenită vacanță în urma pensionării veteranului paroh Simion Curea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele făsionate în coala B.

Coneurenții își vor așterne cererile de concurs la subsemnatul oficiu, având după obținerea concesiunii din partea protopresbiteralui concernent a se înfățișa în biserică spre a cânta, cuvânta și eventual celebra.

Deva, la 13 Iunie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Devei în contelegere cu comitetul parohial concernent.

Dr. Ioan Dobre
protopop.

Nr 342/1914

(503) 1-3

C o n c u r s .

Se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” pentru intregirea unui post de invățător în comuna:

1. Tărtăria cu dotație:

a) Salar de 600 cor. dela comuna bisericească. Pentru intregirea salarului la suma legală s-a cerut ajutor dela stat;

b) Cvartir și grădină în natură.

2. Sugag cu dozăție:

a) Salar 600 cor. dela comuna bisericească, restul întregirei dela stat;

b) Cvartir în edificiul școalei și 2 stângini de lemne sau 40 cor.;

c) Pentru grădină 20 cor.

Cei aleși sunt datori a instruia pe elevi în cântările bisericești și a conduce și a cânta cu copiii la biserică a administra și îngrăji de biblioteca școlară și a provedea instrucțiunea în școală de repetiție.

Coneurenții au să-și așteară cererile instruite conform normelor în vigoare, în terminul deschis, subsemnatului Oficiu protopresbiteral și a se prezenta, înainte de alegeră, poporului în biserică spre a și arăta destinația în cântări.

Oficiul protopresbiteral al Sebeșului în contelegere cu comitetele parohiale concernente.

Sebeș, 17/30 Iunie 1914.

Sergiu Međean
protopop.

Nr. 364/1914.

(500) 2-3

C o n c u r s .

Pentru intregirea postului de invățător din comuna Runc cu filia Lunca largă, protopresbiteral Lupșa, pe baza rezoluției consistoriale dto 12 l. c. Nr. 7121 Școl. 1914. se scrie concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salarul începător 1200 corone, solvabil: 600 corone dela comuna bisericească și 600 cor. ajutor de stat; relut de grădină 20 corone și locuință corăspunzătoare în edificiul școalei.

Gradațiile de salar, în conformitate cu §. 4 din art. de lege XVI. 1913, se asigură dela s'at, beneficiind de ajutul statului și învățătorul de până aci. Pentru noul invățător parteala dela stat a salarului devin licidă după punerea ei în curgere prin dl ministru pe baza documentelor alesului. Solvirile de salar se efectuează în rate lunare anticipate.

Invățătorul ales, pe lângă celelalte dațorințe oficioase, este dator a conduce elevii la biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice în cor.

Concusele, înzestrate cu documentele recerute, se facă înaintă subscrismul oficiu, în terminul deschis. Coneurenții, până la 8 zile înainte de alegere, se pot prezenta în comună, spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Ofenbaia (Aranyosbánya), 16 Iunie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Lupsei.

Vasile Gan
protopop.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidicezană în Sibiu:

Relațiile bisericești ale Românilor din Ardeal cu Rusia în veacul al XVIII.

de

Dr. Silviu Dragomir.

Prețul 2 corone + 10 fileri porto.

La Librăria arhidicezană în Sibiu, se află de vânzare:

La Librăria arhid. Sibiu, se află de vânzare:

Em. Suciu:

Tiganul la vânăt,

comedie originală în două acte, în versuri.

Arde 'n țigănie!...

anedotă.

Prețul 40 fil. + porto 5 fil.

Tiganul la târg de vite,

dialog scris în versuri.

Toastul lui Pamfilie.

monolog.

Prețul 30 fil. + porto 5 fil.

ALBUM

de

brodării și țesături românești.**Compus și editat**

de

Minerva Cosma.

Prețul 16 cor.

Cărți nouă apărute

se află de vânzare la

Librăria arhidicezană, Sibiu. Archibald, *Impresii de Călătorie*, note de om

născărit. Prețul cor. 2'50. + 20 fil. porto.

Boldor A., *Dare de samă asupra mișcării*

literare pedagogică din anul școlar 1912/13.

Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Bunea Dr. A., *Incercare de Istoria Românilor*

până la anul 1382. Scriere postumă

cu un Portret foarte bine reușit al autorului. Prețul 5 cor. + 20 fil. porto.

Caragiale I. L., *Teatru*, opere complete.

Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Cartea Verde, textul tractatului de pace

dela București 1913. Prețul cor. 1'50.

+ 20 fil. porto.

Cazabon A., *Intre Femeie și pisică*, novele.

Prețul cor. 1'50. + 20 fil. porto.

Chirilescu M. I., *Grănicerul*, novele. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.Coșbuc G., *Fire de Tort*, poezii. Ediție nouă

cu 100 pagini mai mari decât ediția anterioară.

Prețul 3 cor. + 20 fil. porto.

Diamandy G., *Chemarea Codrului*, poveste

viețască în 3 acte. Prețul cor. 1'50

+ 10 fil. porto.

Drăgescu Dr. I., *Pro patria, Povestire de-**spre începutul și menirea neamului românesc*. Prețul 3 cor. + 30 fil. porto.Dulcea P., *Gruia lui Novac*. Epopee alcătuite din cîntecile de viteje ale poporușilor români. Cu ilustrații de A. Murnu. Ed. simplă cor. 1'50, ed. de lux cor. 2'50.

+ 20 fil. porto.

Eroii Noștri, pagini alese din istoria neamului. 3 broșuri à 30 bani. Broșura I

conține: Răsboia între Români și Daci.

Broșura II conține: Dacia sub Traian.

Broșura III conține: Muntenia și Moldova, întâiele lupte cu Ungurii. Broșurile acestea sunt scrise pe înțelesul poporului. Porto 10 fil.

Farago E'na, *Din taina vehicelor Răspândăi*,

poezii. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Filipescu N., *Discursuri politice*, publicate de N. Pandelea. Vol. I. 1888—1901.</